

SŁABSZY

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI

1. Konspekt zajęć do przeprowadzenia przez nauczyciela **przed spektaklem**
(*Jaka jest wartość realistycznego teatru i filmu, w którym zawarte są sceny przemocy?*)
2. Warsztat do przeprowadzenia w szkole przez nauczycieli dla osób, które **nie miały okazji skorzystać z warsztatu po spektaklu.**
3. Konspekt zajęć do przeprowadzenia przez nauczyciela **po spektaklu**
(*Bullying i jego konsekwencje w tym załamaniu psychiczne i myśli samobójcze*)

Spektakl „Słabszy” to adaptacja szwedzkiego dramatu Mattiasa Anderssona, który w przejmujący sposób opowiada o traumie związanej z przemocą rówieśniczą oraz domową, która zadana w młodości pozostawia głębokie rany na długie lata. Spektakl opowiada o dwóch chłopakach – Martinie i Eriku. Kiedy byli jeszcze w szkole, Erik stale dokuczał Martinowi, wyśmiewał go i upokarzał. Konsekwencje tej przemocy były tragiczne w skutkach. Na scenie spotykamy dorosłych mężczyzn, którzy, spotykają się ponownie, by zmierzyć się z przeszłością, której nigdy tak naprawdę nie zostawili za sobą. To spotkanie staje się dla nich emocjonalną podróżą do czasów szkolnych i ich tajemnic.

„Słabszy” to historia o emocjach, które czasem trudno nazwać – o wstydzie, złości i bezsilności. To historia o odwadze i przebaczeniu – o tym, że każdy zasługuje by go wysłuchać – zarówno ofiara, jak i ten, kto skrzywdził.

Charakterystyczne dla twórczości Anderssona w sztukach dla młodych jest podejmowanie trudnych społecznie tematów, pokazywanie ich w emocjonalnych sytuacjach z użyciem mocnego i dosadnego języka.

Adaptując powieść Anderssona twórczyń i twórcy spektaklu postanowili pozostawić mocny język, aby nie utracić autentyczności sytuacji i lepiej oddać charakter opowiadanego zdarzenia. W ten sposób chcieli też pokazać młodym odbiorcom, że chcą z nimi rozmawiać poważnie o poważnych tematach bez banalizowania czy infantylizowania.

Oczywiście liczymy się z konsekwencjami, że nie każdy może mieć ochotę na taki sposób opowieści i nie jest to odpowiednie dla każdego odbiorcy, dlatego ze spektaklu można w każdym momencie wyjść i udać się do spokojnej przestrzeni.

Z uwagi na trudne tematy i decyzje estetyczne zachęamy do zrealizowania poniższego modelu zajęć, aby wspólnie zastanowić się nad tym jak teatr i film przedstawia tematy związane z przemocą rówieśniczą, domową lub inną.

1. LEKCJA PRZED SPEKTAKLEM

Konspekt zajęć do przeprowadzenia przez nauczyciela przed spektaklem

Zachęcamy Państwa do przeprowadzenia lekcji, która będzie wprowadzeniem do tematyki poruszanej w spektaklu i przygotuje uczniów na jego odbiór. Poniżej zamieszczamy przykładowy konspekt takiej lekcji. Mogą Państwo z niego skorzystać lub potraktować jako inspirację i przygotować własny konspekt takiej lekcji.

KONTRAKT:

Przed rozmową warto jest ustalić pewne zasady i zakontraktować sposób, w jaki będziecie dyskutować, ważne jest, żeby uczniowie wiedzieli, że **wszystkie ich odpowiedzi są dobre** i że nie ma w tym zadaniu złych odpowiedzi, poniżej podstawowe zasady kontraktu możecie ustanowić swoje:

- wypowiadamy się w swoim imieniu (używamy komunikatu „ja...”, a nie „my...”),
- słuchamy się nawzajem,
- mamy prawo mieć odmienne poglądy,
- nie oceniamy swoich przekonań i doświadczeń.

Dobrze, żeby uczniowie zdali sobie sprawę z tego, że **mogą mieć różne zdania**, opinie na ten sam temat. Proszę pamiętać, że Państwo również podpisują się pod kontraktem. Zachęcamy Państwa do podzielenia się z uczniami swoimi doświadczeniami i przemyśleniami w trakcie rozmowy.

WPROWADZENIE: 10 min

Warto jest najpierw rozpocząć od ogólnej dyskusji, w której młodzi **wymieniają filmy i seriale, w których zawarte są sceny przemocy**. Jakie pozycje przychodzą im na myśl? Co zapamiętali z tych przykładów? Co zwróciło ich uwagę? Jak to na nich zadziało? Czy uważają, że można by było inaczej taką scenę przedstawić?

Przykładem do omówienia, może być cyberprzemoc opowiedziana w serialu **“Dojrzewanie”** na Netfliksie, nie główny wątek zabójstwa, ale cyberprzemoc, która wydarzyła się przed. Udostępnianie filmików bez zgody, niemiłe komentarze, wyśmiewanie przez wiele osób za sprawą komentarzy, wykluczanie kogoś z grupy. Drugim przykładem filmowym jest **“A girl like her”** - “Dziewczyna taka jak ona” - kręcony w formie paradokumentu opowieść jak dzięki ukrytej kamerze ofiara zbiera informacje o nękającej ją grupie dziewczyn.

Pozycje powyżej to tylko przykłady, ważne, żeby uczniowie podali swoje referencje,

które przydadzą się do późniejszej dyskusji.

DEBATA NA LEKCJI: 30 min

Debata oxfordzka, której tematem jest:

Jaka jest wartość realistycznego teatru, filmu czy serialu, w którym zawarte są sceny przemocy?

Uczniowie powinni podzielić się na trzy grupy:

1. osoby, które szukają **pozytywów** związanych z prezentacją realistycznych scen przemocy w dziełach audiowizualnych
2. osoby, które szukają **minusów** związanych z prezentacją realistycznych scen przemocy w dziełach audiowizualnych
3. osoby, które **podsumowują debatę**

Uczniowie mają 10 minut na przygotowanie argumentów, warto wtedy zadać powyższe pytania ogólne:

- Dlaczego realistycznie pokazujemy trudne tematy w dziełach audiowizualnych?
- Jak myślisz czemu w filmach i serialach pojawiają się wulgaryzmy przy takich tematach?
- Czy pokazywanie przemocy w teatrze lub na ekranie nie jest związane z reprodukowaniem przemocy?
- Jak może się czuć osoba, która doznała przemocy i ogląda takie sceny? Czy może poczuć się źle? A może dzięki temu wie, że to powszechny problem? Jakie są tego konsekwencje?
- Czy realizm zabija wyobraźnię? Jak można przedstawić na ekranie lub w teatrze scenę przemocy, żeby jej nie reprodukować, ale ją zasugerować?

Następnie 20 min dyskusji po cztery argumenty każda grupa i podsumowanie sporządzone podczas słuchania debaty przez trzecią grupę.

Wnioski powinny wynikać z opinii uczniów, ważne jest żeby wszyscy wiedzieli, że każdy ma prawo do swojej opinii i swojego gustu.

2. SPEKTAKL + WARSZTAT

Warsztat do przeprowadzenia w szkole przez nauczycieli - dla osób, które nie miały okazji skorzystać z warsztatu po spektaklu.

Nieodłącznym elementem spektaklu "Słabszy" jest udział w warsztatach po spektaklu. Jeżeli jednak nie mogą Państwo wraz z klasą wziąć udziału w warsztacie to proponujemy skorzystać z naszego wzoru i przeprowadzić go podczas zajęć w szkole:

OTWARCIE: 5 MIN

Podkreśl, że każdy może inaczej odbierać sztukę. Uczniowie mogą zwrócić uwagę na różne elementy spektaklu, mogą odczuwać różne emocje, mogą mieć odmienne skojarzenia i doświadczenia.

Wyraźnie zaznacz, że podczas rozmowy nie oceniamy wypowiedzi innych (lub że staramy się tego nie robić). Zachęć uczniów do swobodnego dzielenia się refleksjami, np. słowami: „Jestem ciekaw/ciekawa waszych przemyśleń”.

Zadaj pytania otwierające:

- Jak się teraz czujecie?
- Jak się czuliście podczas oglądania spektaklu?
- Co szczególnie zwróciło waszą uwagę?
- Czy były momenty, w których czuliście znudzenie lub zniechęcenie?

PRZYGOTOWANIE DO ZADANIA: 5 MIN

Przedstaw uczniom cele pracy warsztatowej:

- wspólne przyjrzenie się sytuacji, w jakiej znajdują się bohaterowie spektaklu;
- zrozumienie ich perspektywy oraz relacji między postaciami;
- refleksja nad światem, w którym funkcjonują bohaterowie;
- zastanowienie się nad możliwościami reagowania na trudne sytuacje – szczególnie z perspektywy świadka.

Wyjaśnij, że dalsza część zajęć będzie oparta na pracy w grupach.

WEJŚCIE W DZIAŁANIE: 15 MIN

Podziel klasę na 3 grupy. Uczniowie przybiorą rolę specjalistów, którzy zajmą się:

- A – Osobami, które są oprawcami**
- B – Osobami, które są krzywdzone**
- C – Świadcami**

Każda grupa dostaje pytania do krótkiej rozmowy między sobą:

1. Co czują te osoby?
2. Czego potrzebują najbardziej?
3. Czego się boją?
4. Jak próbują sobie z tym radzić?
5. Skąd wynikają jego/ich zachowania? Jakie jest źródło?
6. Czy znacie sposoby jak radzić sobie z takim zachowaniem?

PODSUMOWANIE: 15 min

Po pracy każda z grup wybiera przedstawicieli, którzy podsumowują swoje działanie. Dodatkowo grupy mają dokończyć zdanie: „Osoby A/B/C chcą Wam powiedzieć, że....”

Na koniec, jeżeli starczy czasu, warto jeszcze zadać poniższe pytania:

- Co dla Was oznacza być „słabszym”, czy to zawsze jest coś negatywnego?
- Kto z postaci był dla was słabszy? A może to było zmienne?
- Co było dla was interesujące?
- Co wam się nie podobało, co według was nie działało, co wam przeszkadzało?
- Czy uważacie, że ten tekst powinien mieć przekleństwa? Co sądzicie o języku tego spektaklu?

Tym pytaniem warto zakończyć warsztat:

Z czym zostajecie? Zastanówcie się nad jedną rzeczą, z którą zostajecie po tym spektaklu. Zachowajcie ją dla siebie

3. WARSZTATY UZUPEŁNIAJĄCE

Konspekt zajęć do przeprowadzenia przez nauczyciela po spektaklu i warsztatach

Zachęcamy Państwa do przeprowadzenia lekcji, która odbędzie się jakiś czas po spektaklu i warsztatach. Pozwoli ona uporządkować emocje i przeżycia uczniów związane ze spektaklem oraz lepiej osadzić tematy poruszane na warsztatach przez prowadzących. Poniżej podajemy przykładowy konspekt takiej lekcji.

WPROWADZENIE: 5 MIN

Przypomnijcie sobie z uczniami fabułę spektaklu. Zastanówcie się co tak naprawdę stało się między Martinem i Erikiem? Gdzie się znajdowali, czy to była poetyka snu czy może realistyczna sytuacja? Jak myślicie co zrobił Martin (każda interpretacja jest dobra). Co przeżywa Erik?

Zamiast zwykłego omówienia – dynamiczna metoda:

3 momenty, które zapamiętałem/am – praca w parach.

Uczniowie wymieniają 3 sceny lub momenty, które najbardziej zapadły im w pamięć. Potem każda para podaje tylko jeden element na forum.

KONTRAKT:

Przed rozmową warto jest ustalić pewne zasady i zakontraktować sposób, w jaki będziecie dyskutować, ważne jest, żeby uczniowie wiedzieli, że wszystkie ich odpowiedzi są dobre i że nie ma w tym zadaniu złych odpowiedzi, poniżej podstawowe zasady kontraktu możecie ustanowić swoje: wypowiadamy się w swoim imieniu (używamy komunikatu „ja...”, a nie „my...”), słuchamy się nawzajem, mamy prawo mieć odmienne poglądy, nie oceniamy swoich przekonań i doświadczeń.

Dobrze, żeby uczniowie zdali sobie sprawę z tego, że mogą mieć różne zdania, opinie na ten sam temat. Proszę pamiętać, że Państwo również podpisują się pod kontraktem. Zachęcamy Państwa do podzielenia się z uczniami swoimi doświadczeniami i przemyśleniami w trakcie rozmowy.

ROZGRZEWKA: 10 MIN

Podziel klasę na małe 3–4-osobowe grupy.
Każda grupa dostaje kartkę z jednym pytaniem:

- Dlaczego świadkowie nie reagowali?
- Co mógł zrobić Martin, aby znaleźć wsparcie?
- Co mogły zrobić osoby w klasie, aby to przerwać?
- Od kogo Martin realnie mógłby otrzymać pomoc?

Grupy mają 5 minut na przygotowanie trzech najbardziej prawdopodobnych powodów i trzech realistycznych działań.

Krótkie podsumowanie na forum: Co było najtrudniejsze? Co jest realne, a co tylko idealne Dlaczego ludzie nie reagują nawet wtedy, gdy widzą krzywdę?

DYSKUSJA: 20 MIN

Ze względu na ten trudny temat warto jest przeprowadzić z uczniami rozmowę, w której o trudnych tematach możecie porozmawiać w oparciu o relację Martina i Erika, poniżej przykładowe pytania:

- Co przytrafiło się Martinowi?
- Martin poniżany był też przed całą klasą - czy osoby na to patrzące też są współwinne?
- Martin miał bliskiego przyjaciela Stefana w swojej starej szkole, czy myślisz, że jeśli w nowej szkole miałby takiego przyjaciela sytuacja mogłaby inaczej się potoczyć?
- Dlaczego tak ważne jest w sytuacji bullyingu mieć bliską osobę, której można to powiedzieć?
- Czemu osoby, które na to patrzyły bały się to zgłosić lub komuś to opowiedzieć?
- Jak myślisz gdzie Martin mógłby poszukać wsparcia?
- Co byś poradził Martinowi, gdyby poprosił cię o pomoc?
- Co by się stało gdyby Martin poprosił innych o pomoc?
- Czy warto zwrócić się do kogoś o pomoc? Dlaczego?
- Co mogliby zrobić ludzie, żeby komuś pomóc? Kto to mógł być i co mógłby zrobić?
- Z kim najpierw powinien rozmawiać Martin?
- Czy poszlibyście ze swoim problemem do dorosłego?
- Jeśli tak to do kogo? Dlaczego?
- Czego potrzebowalibyście, żeby zwrócić się o pomoc do dorosłego?
- Co nam daje bycie szczerym?
- Czy przypominacie sobie jakąś sytuację z własnego życia, kiedy zwróciliście się do kogoś z prośbą o pomoc i on Wam tej pomocy udzielił?

PODSUMOWANIE: 5 MIN

Działanie dla uczniów:

1. Na podstawie spektaklu Słabszy albo dowolnego filmu/serialu o bullyingu – powiedzcie jedno krótkie zdanie, które opisuje jakąkolwiek konsekwencję przemocy rówieśniczej. O bohaterach tych historii.
2. Runda wypowiedzi.
3. Pytanie kończące: co jest dla Was najważniejszą myślą o konsekwencjach bullyingu?

Dobrze jest przy tej okazji porozmawiać z młodymi jaka jest definicja przemocy i co to jest bullying

Bullying, czyli przemoc rówieśnicza, to powtarzające się, celowe działania agresywne, które mają na celu zastraszenie, dręczenie lub wyrządzenie krzywdy osobie słabszej. Może przyjmować formy fizyczne (bicie, popychanie) i psychiczne, a także społeczne (wykluczanie) i cyfrowe (cyberbullying). Bullying jest poważnym problemem, który może prowadzić do poważnych konsekwencji psychicznych dla ofiary.

Cechy charakterystyczne bullyingu:

- Powtarzalność: Przemoc nie jest jednorazowa, lecz systematyczna.
- Celowość: Sprawca świadomie dąży do wyrządzenia krzywdy.
- Dysproporcja sił: Ofiara jest zazwyczaj fizycznie i/lub psychicznie słabsza od prześladowcy.
- Grupa: Często jest to zjawisko grupowe, a nie tylko konflikt jeden na jeden.

Rodzaje bullyingu:

Fizyczny:

Popychanie, bicie, kopanie, niszczenie lub zabieranie rzeczy, zamykanie w pomieszczeniu.

Werbalny:

Wyzywanie, przezywanie, wyśmiewanie, obraźliwe żarty, plotkowanie, groźby.

Relacyjny (społeczny):

Celowe wykluczanie z grupy, ignorowanie, manipulowanie przyjaciółmi, nastawianie innych przeciwko ofierze.

Cyberbullying:

Prześladowanie w internecie, obejmujące obraźliwe wiadomości, publikowanie kompromitujących zdjęć i filmów bez zgody, podszywanie się pod kogoś, tworzenie plotek w sieci.

DODATKOWA INFORMACJA DLA NAUCZYCIELI:

Jak rozpoznać bullying?

Dziecko może być bardziej lękliwe, wycofane, samotne, mieć problemy z chodzeniem do szkoły, brak apetytu, problemy ze snem lub wahania nastroju.

Należy zwracać uwagę na samotne spędzanie przerw, unikanie kontaktu z innymi rówieśnikami po zajęciach, wstydlivość i niechęć do aktywności klasowej.

Co zrobić?

Porozmawiaj. Ważne jest, aby otwarcie rozmawiać o problemie z dorosłymi – rodzicami, nauczycielami, psychologiem.

Nie bagatelizuj. Bullying to nie "hartowanie charakteru", a poważna przemoc, która wymaga natychmiastowej reakcji.

ŚCIEŻKA POMOCY

PRZEMOC RÓWIEŚNICZA W SZKOLE Informacje dla rodziców

Jeśli wiesz, że Twoje dziecko może doświadczać przemocy rówieśniczej - reaguj.

Poniżej znajdziesz wskazówki i informacje co zrobić, żeby pomóc swojemu dziecku.

CO ROBIĆ?

- Porozmawiaj ze swoim dzieckiem – zachowaj spokój, unikaj krytyki i oceniania, okaż wsparcie i zrozumienie.
- Zadbaj o przyjazne, bezpieczne otoczenie rozmowy.
- Podczas rozmowy poproś o opisanie sytuacji w tym zapytaj o konkretne informacje na temat zdarzenia: kto, kiedy, co się stało, jak często.
- Zanotuj istotne szczegóły zdarzenia (datę, miejsce, osoby, które brały czynny i bierny udział, nazwij formę przemocy np. fizyczna, psychiczna, cyberprzemoc).
- Zastosuj parafrazę w celu upewnienia się, że dobrze rozumiałeś opisane przez dziecko okoliczności zdarzenia, np. „Czy dobrze rozumiem, że...”.
- Używaj wyrażen: „rozumiem, że jest Ci ciężko”, „dziękuję, że dzielisz się tym ze mną”

TEGO NIE RÓB:

- Nie bagatelizuj problemu. Zwróć uwagę, że sytuacja, która w Twojej opinii wygląda na mało istotną, dla Twojego dziecka może stanowić największy problem.
- Nie sugeruj dziecku konfrontacji ze sprawcą/sprawcami.
- Unikaj wyrażen: „to tylko kłótnia”, „nie przejmuj się”, „to nie jest ważny problem”, „jak ja byłem/byłam młoda/młody to...”

Gdy już pierwszą rozmowę masz za sobą, następnym krokiem, który musisz podjąć to skontaktowanie się ze szkołą i przedstawienie sytuacji:

- wychowawcy klasy
- pedagogowi/psychologowi szkolnemu
- dyrektorowi szkoły (jeśli sytuacja jest poważna lub występuje brak reakcji ze strony kadry pedagogicznej)

CO NALEŻY ZROBIĆ – KROK PO KROKU:

- **Umów się na spotkanie** z ww. osobami (telefonicznie lub mailowo).
- **Przedstaw informacje** na temat incydentów - koncentrując się na faktach, unikając silnych emocji, starając się zachować spokojny ton wypowiedzi.
- **Poproś o podjęcie działań** – szkoła ma obowiązek zareagować. Zgodnie z ustawą z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe dyrektor szkoły odpowiada za zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.

Możesz też zwrócić się o:

- **Informację**, na temat podjętych przez szkołę działań w celu rozwiązania problemu przemocy rówieśniczej.
- Zapewnienie **dodatkowych środków bezpieczeństwa** uczniowi/uczennicy i bieżące monitorowanie sytuacji w szkole.
- W razie konieczności **ustalenie planu pomocy** psychologiczno-pedagogicznej.

MONITORUJ SYTUACJĘ!

Pozostań w stałym kontakcie ze szkołą – pozyskaj informacje o efektach podjętych działań. Dyskretnie obserwuj dziecko – jego zachowanie, samopoczucie, rozmawiaj o relacjach w klasie.

GDZIE MOŻESZ POPROSIĆ O DODATKOWE WSPARCIE DLA DZIECKA?

W razie konieczności możesz skorzystać z pomocy systemu opieki zdrowotnej:

Zespołów i Ośrodków Środowiskowej Pomocy Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży - I poziom referencyjny.

W przypadku występowania niepokojących objawów związanych z problemami psychicznymi możesz skorzystać ze świadczeń w zakresie Zespołu lub Ośrodka środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży. Świadczenia przeznaczone są dla dzieci oraz młodzieży do 21 r. ż. kształcącej się w szkołach ponadpodstawowych do ich ukończenia (z zastrzeżeniem, że osoby poniżej 18 r.ż. muszą posiadać zgodę opiekuna prawnego na korzystanie ze świadczeń).

W zespole lub ośrodku możesz skorzystać z następujących świadczeń:

- porada psychologiczna diagnostyczna
- porada psychologiczna
- sesja psychoterapii indywidualnej
- sesja psychoterapii rodzinnej
- sesja psychoterapii grupowej
- sesja wsparcia psychospołecznego
- wizyta, porada domowa lub środowiskowa
- wizyta osoby prowadzącej terapię środowiskową.

Świadczenia realizowane są przez zespół specjalistów: psychologa, psychoterapeutę oraz terapeuta środowiskowego.

Opieka w ramach I poziomu referencyjnego oparta jest przede wszystkim na realizacji świadczeń w środowisku. Z tego powodu zalecany jest wybór placówki jak najbliższej miejsca zamieszkania.

Do świadczeń realizowanych w zakresie I poziomu referencyjnego skierowanie NIE JEST WYMAGANE.

Centrów Zdrowia Psychicznego - II poziom referencyjny.

W przypadku potrzeby uzyskania porady lekarza psychiatry możesz skierować się do: Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży - poradnia zdrowia psychicznego - w którym w ramach poradni zdrowia psychicznego dla dzieci, realizowane są świadczenia ambulatoryjne przez lekarzy psychiatrów, psychologów oraz

psychoterapeutów;

Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży – w którym w ramach poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i na Oddziale dziennym psychiatrycznym rehabilitacyjnym dla dzieci, realizowane są odpowiednio świadczenia ambulatoryjne i dzienne przez lekarzy psychiatrów, psychologów, psychoterapeutów, terapeutów zajęciowych.

Do świadczeń realizowanych w poradni zdrowia psychicznego dla dzieci w zakresie II poziomu referencyjnego skierowanie NIE JEST WYMAGANE.

Bezpośredni link do mapy: www.czp.org.pl/mapa/.

Ośrodków Wysokospecjalistycznej Całodobowej Opieki Psychiatrycznej - III poziom referencyjny

W ramach oddziału psychiatrycznego dla dzieci realizowane są świadczenia stacjonarne przez lekarzy psychiatrów, psychologów, psychoterapeutów, terapeutów zajęciowych.

Do świadczeń realizowanych w zakresie III poziomu referencyjnego WYMAGANE JEST SKIEROWANIE.

W stanie nagłego zagrożenia życia możesz zgłosić się do Ośrodka III poziomu referencyjnego (szpitala) bez skierowania.

WYKAZ OŚRODKÓW I, II i III POZIOMU REFERENCYJNEGO

<https://www.nfz.gov.pl/dla-pacjenta/informacje-o-swiadczeniach/ochrony-zdrowia-psychicznego-dzieci-i-mlodziezy/>

W sytuacjach nagłych, gdy stan zdrowia dziecka wymaga natychmiastowej interwencji lekarskiej, każdy jest zobowiązany do udzielenia pomocy przedmedycznej w zakresie posiadanych umiejętności oraz do skutecznego powiadomienia o tym zdarzeniu podmiotów ustawowo powołanych do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Ponadto możesz skorzystać z poniższych telefonów zaufania:

Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka

800 12 12 12

Telefon Zaufania Dzieci i Młodzieży

116 111

Telefon Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę lub Linii Pomocy Pokrzywdzonym

800 100 100 lub 222 309 900

Centrum Wsparcia dla osób dorosłych w kryzysie psychicznym

800 70 2222

Telefon wsparcia emocjonalnego dla dorosłych

116 123

Numer alarmowy w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia

112

Brak reakcji szkoły / eskalacja przemocy

Gdzie należy się zgłosić:

- **Kuratorium oświaty** - w przypadku, gdy szkoła nie podejmuje skutecznych kroków, nawet na Twoją interwencję, aby zapobiec przemocy, należy skierować pismo do właściwego miejscowo kuratora oświaty, ze skargą lub wnioskiem o zbadanie sprawy i podjęcie stosownych działań w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego,
- **Rzecznik Praw Dziecka** - podejmuje działania w związku z naruszeniem praw dziecka lub dobra dziecka. Zajmuje się przypadkami indywidualnymi, jeżeli wcześniej nie zostały rozwiązane we właściwy sposób, mimo że wykorzystano dostępne możliwości prawne. Dzieci i młodzież mogą również skorzystać z czatu na stronie Rzecznika Praw Dziecka: Link: chat.brpd.gov.pl
- **Ośrodek pomocy społecznej, Policja/prokuratura/sąd rodzinny** – jeśli przemoc ma charakter przestępstwa (np. pobicie, groźby, znęcanie się fizyczne i/lub psychiczne, upowszechnianie informacji na temat dziecka w Internecie bez jego zgody).

DODATKOWE WSKAZÓWKI DLA RODZICA:

- Zapamiętaj, aby działać w interesie zdrowia fizycznego i psychicznego w tym bezpieczeństwa dziecka.
- Wspieraj dziecko w budowaniu asertywności, aby rozwijać jego umiejętności społeczne.
- Nie obciążaj dziecka odpowiedzialnością za to, że jest ofiarą sprawcy, osobą doznającą przemocy.

ŚCIEŻKA POMOCY

PRZEMOC RÓWIEŚNICZA W SZKOLE

Informacje dla uczniów

Jeśli doświadczasz przemocy rówieśniczej podejmij stosowne działania. Poniżej znajdziesz istotne wskazówki dotyczące zgłaszania sytuacji problemowych w szkole.

DO KOGO MOŻESZ ZGŁOSIĆ SPRAWĘ PRZEMOCY WYSTĘPUJĄCEJ W SZKOLE:

- Nauczyciela, wychowawcy
- Pedagoga/psychologa szkolnego
- Dyrektora
- Pielęgniarki szkolnej
- Rady rodziców
- Samorządu szkolnego
- Innego pracownika szkoły

W JAKIEJ FORMIE MOŻESZ DOKONAĆ ZGŁOSZENIA:

- **Bezpośrednio** do wychowawcy, pedagoga, psychologa, nauczyciela, dyrektora
- Poprzez **skrzynkę zaufania** (jeśli istnieje w szkole)
- **Drogą elektroniczną** na adres sekretariatu szkoły lub dyrektora
- **Drogą telefoniczną** do sekretariatu szkoły lub dyrektora
- **Anonimowo** (jeśli szkoła umożliwia taką formę)

Poproś pracownika szkoły o zapewnienie Ci bezpieczeństwa.

ZAPAMIĘTAJ: Gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły jest świadkiem przemocy ma bezwzględny obowiązek zareagowania.

W przypadku, gdy jesteś osobą doznającą przemocy na terenie szkoły, każdy pracownik szkoły powinien:

- udzielić pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnić jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza w sytuacji, gdy doznałeś obrażeń
- niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły
- powiadomić Twoich rodziców, jeżeli jesteś uczniem niepełnoletnim
- niezwłocznie wezwać Policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

Podczas rozmowy z pracownikiem szkoły:

- Poproś o przeprowadzenie rozmowy w dyskretnej atmosferze
- Opisz sytuację, w tym podaj konkretne informacje na temat zdarzenia: kto, kiedy, co się stało, jak często
- Przedstaw dowody zdarzenia, np. w przypadku występowania cyberprzemocy

Jeżeli potrzebujesz rozmowy wspierającej, lub zgłosić swój problem, możesz skorzystać z poniższych telefonów zaufania:

Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka
800 12 12 12

Telefon Zaufania Dzieci i Młodzieży
116 111

Telefon Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę lub Linii Pomocy Pokrzywdzonym
800 100 100 lub 222 309 900

Centrum Wsparcia dla osób dorosłych w kryzysie psychicznym
800 70 2222

Telefon wsparcia emocjonalnego dla dorosłych
116 123

Numer alarmowy w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia
112

PAMIĘTAJ!
TO NIE JEST WINA OSOBY DOŚWIADCZAJĄCEJ PRZEMOCY.
NIE BÓJ SIĘ POPROSIĆ O POMOC!

